

CARA HUNTER

Pimey- teen

Suomentanut Sirpa Parviainen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Sisältää lukunäytteen Cara Hunterin teoksesta *No Way Out*.
Copyright © Cara Hunter, 2019
Lukunäytteen suomentanut Sirpa Parviainen.

Englanninkielinen alkuteos:
In The Dark

Copyright © Cara Hunter, 2018

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava, 2021
ISBN 978-951-1-39440-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

"Burkelle ja Heathille"
Monille onnellisille päiville

ESIPUHE

Nainen avaa silmänsä pimeydessä, joka on yhtä lähellä kuin side silmillä. Vanha ja ummehtunut, raskas ilma, jota ei ole hengitetty pitkään aikaan.

Hänen muut aistinsa ryöpsähtävät hereille. Valuva hiljaisuus, kylmyys, haju. Home ja jokin muu, jota hän ei aivan osaa nimetä, jokin eläimellinen löyhkä. Hän liikuttaa sormiaan, tuntee soran ja märkyyden farkkujensa alla. Muisti palailee jo – kuinka hän tänne päätyi, miksi näin tapahtui.

Kuinka hän saattoi olla niin typerä?

Hän tukahduttaa pakokauhun happaman puuskan ja yrittää nousta istumaan, mutta liike lannistaa hänet. Hän täyttää keuhkonsa ja huutaa, sinkoa kaikuja seiniin. Huutaa ja huutaa ja huutaa, kunnes kurkku on vereslihalla.

Mutta kukaan ei tule. Koska kukaan ei kuule.

Hän sulkee silmänsä jälleen, tuntee kuumien, vihaisten kyynelten noruvan pitkin kasvojaan. Hän on jäykkänä raivosta ja syytöksistä ja hädin tuskin tietoinen mistään muusta, kunnes hän kauhuissaan tuntee ensimmäiset pienet jalat, jotka liikkuvat hänen ihollaan.

Eikö joku joskus sanonut, että huhtikuu on kuukausista julmin? Kuka se sitten olikin, hän ei ollut rikostutkija. Julmuutta voi tapahtua milloin tahansa – olen nähnyt sen itse. Mutta kylmyys ja pimeys jotenkin vievät siltä pahimman terän. Auringonvalo, linnunlaulu ja siniset taivaat osaavat olla raakoja tässä työssä. Ehkä se johtuu kontrastista. Kuoleman ja toivon välillä.

Tämä tarina alkaa toivosta. Ensimmäinen toukokuuta, vappu, kevään ensimmäinen päivä – todellisen kevään. Ja jos olet koskaan käynyt Oxfordissa, tiedät, että täällä elämä on joko tai – kun sataa, seinien kivi on kusenväristä, mutta kun aurinko paistaa, colleget näyttävät siltä kuin ne olisi kaiverrettu pilvestä, eikä kauniimpaa paikkaa olekaan. Ja minähän olen vain kyyninen vanha kytttä.

Vappuaamuina kaupunki on erikoisimmillaan, uhmakkaimpana itsenään. Pakanallinen ja kristitty ja vähän hullu, ja usein on vaikeaa sanoa, onko kyseessä vappu vai tavallinen arki. Kuoropojat laulavat auringon noustessa tornin huipulla. Posetiivariyhtyeet pujottelevat läpi yön auki olevien, grilliruokaa myyvien pakujen joukossa. Pubit avautuvat kello kuusi aamulla, ja puolet opiskelijoista on yhä kännissä edellisen illan jäljiltä. Jopa pohjoisen Oxfordin raittiit asukkaat ilmestyvät massoittain kaduille kukkia hiuksissaan (en laske leikkiä). Paikalla oli yli 25 000 ihmistä viime vuonna. Yksi heistä oli puuksi pukeutunut mies. Taitaa olla selvää, mitä tarkoitan.

No, tavalla tai toisella se on suuri päivä poliisin kalenterissa. Mutta se on pitkä korsi virkapukuisten työvuorolistassa, ei ly-

hyt. Varhainen herätys saattaa ketuttaa, mutta ongelmia syntyy vain harvoin, ja meille tyrkytetään yllin kyllin kahvia ja voileipiä. Tai ainakin tyrkytettiin viimeksi, kun olin siellä töissä. Mutta se oli silloin, kun vielä olin univormussa. Ennen kuin minusta tuli rikostutkija; ennen kuin minusta tehtiin rikoskomisario.

Mutta tänä vuonna asiat ovat toisin. Tänä vuonna pelkkä varhainen herätys ei ole murhaa.

* * *

Kun Mark Sexton ehtii talolle, hän on jo lähes tunnin myöhässä. Tuohon aikaan aamusta tien olisi pitänyt olla selvä, mutta autot seisoivat M40:llä perät keulaa vasten ja jono ulottui aina Banbury Roadille saakka. Ja kun hän kääntyy Frampton Roadille, remonttimiehen auto tukkii hänen pihatiensä. Sexton kiroaa, tyrkkää Cayennen pakin päälle ja peruuttaa renkaat kirskuen. Sitteen hän lennättää auton oven auki ja astuu ulos kadulle välttämättä juuri ja juuri oksennuslammikon, joka värjää asfalttia. Hän katsoo inhoten maahan ja tarkistaa kenkänsä. Mikä tällä kaupungilla tänään oikein on? Hän lukitsee auton, astelee etuovelle ja kaivaa avaimia taskustaan. Ainakin rakennustelineet on pystytetty. Kaupan solmiminen kesti odotettua pidempään, mutta sen pitäisi olla selvä jouluun mennessä, jos heillä on onnea matkassa. Hän hävisi huutokaupassa kilpailun talosta Woodstock Roadin kaukaisimmassa päässä ja joutui korottamaan tarjoustaan saadakseen tämän, mutta kunhan hän on saattanut työnsä päätökseen, tästä tuleekin oikea kultakaivos. Muut kiinteistömarkkinat saattavat ehkä polkea paikallaan, mutta kiinalaisten ja venäläisten ansiosta hinnat eivät millään tunnu laskevan tässä osassa kaupunkia. Vain tunnin ajomatkan päässä Lontoosta, ja huippuluokan poikakoulu vain kolmen kadun päässä. Hänen vaimoan

ei miellyttänyt ajatus paritalosta, mutta hän käskei tätä edes katsomaan taloa, sitä kuinka valtava se on. Aito viktoriaaninen talo, neljä kerrosta sekä kellari, jonka hän aikoo muuttaa hulppeaksi viinikellariksi ja kotielokuvateatteriksi (tosin siitä hän ei ole vielä kertonut vaimolleen). Ja naapurina vain joku vanha kääkkä, joka tuskin pitää kovinkaan monia läpi yön kestäviä bileitä. Ja kyllä, miehen puutarha on vähän huonossa jamassa, mutta ainahan voi pystyttää säleikköjä. Pihasuunnittelija puhui jotakin säleikköpuistakin. Tonnin kipale, mutta ne antavat välittömän suojan. Tosin sekään ei ratkaise etupihan ongelmaa. Hän vilkaisee ruostuvaa Cortinaa, joka on nostettu tiilien varaan asunto numero 33:n eteen, ja kolmea polkupyörää, jotka on kahlittu puuhun; pino mätäneviä kuormalavoja ja mustia jätesäkkejä, joista valuu tyhjiä oluttölkkejä jalkakäytävälle. Ne olivat siinä viime kerrallakin, kun hän kävi, kaksi viikkoa sitten. Hän oli työntänyt viestin postiluukkuun ja pyytänyt kääkkää hävittämään ne. Mies ei selvästikään ollut tehnyt niin.

Ovi avautuu. Aukossa seisoo Tim Knight, hänen arkkitehtinsa, kääre piirustuksia kädessään. Hän hymyilee leveästi ja viittoasiakkaansa sisään.

”Herra Sexton, hauska tavata jälleen. Tulette varmasti olemaan tyytyväinen, kun näette, miten olemme edistyneet.”

”Toivottavasti”, sanoo Sexton raskaan ironisesti. ”Tämä aamu ei voi tästä enää paljon paremmaksi muuttua.”

”Aloitetaan ylimmästä kerroksesta.”

Miehet suuntaavat yläkertaan askelten kaikuessa paljaila lankuilla, joista kokolattiamatto on revitty pois. Yläkerrassa paikallisradio huutaa täydellä voimalla, ja useimmissa huoneissa on rakennusmiehiä. Kaksi muuraria ylimmässä kerroksessa, putkimies makuuhuoneen yhteydessä olevassa kylpyhuoneessa, ja ikkunoiden restauroija työstämässä puitteita. Muutama työ-

mies katsahtaa Sextoniin, mutta hän ei katso heitä silmiin. Hän on vetänyt tablettinsa esiin ja tekee muistiinpanoja jokaisesta työvaiheesta ja kyselee jotakin useimmista.

He päätyvät takaosan laajennuksen kohdalle, josta vanha yksilappeinen tiilistä rakennettu lisäosa on kaadettu ja tilalle rakennettu kaksi kertaa tavallista korkeampi lasista ja metallista koostuva tila. Pihan perälle viettävien puiden takaa näkyy juuri ja juuri Crescent Squaren yrjönaikainen eleganssi. Sexton toivoo, että hänellä olisi ollut varaa yhteen niistä, mutta hei, markkinahinnat ovat nousseet viisi prosenttia sen jälkeen, kun hän osti tämän paikan, joten hänellä ei ole valittamista. Hän käskää arkkitehtia selvittämään hänelle suunnitelmat, jotka tämä on tehnyt keittiötä varten ("Voi ristus, kuudellakymmenellä tonnilla ei saa paljon. He eivät heitä kaupan päälle edes astianpesukonetta."), ja kääntyy etsien ovea, joka johtaa kellariin vieviin portaisiin.

Knight näyttää hieman vastahakoiselta.

"Siitä minun pitikin puhua. Kellarin suhteen on ilmennyt pieni vastoinkäyminen."

Sextonin silmät siristyvät. "Miten niin 'vastoinkäyminen'?"

"Trevor soitti minulle eilen. He osuivat pieneen ongelmaan väliseinän kanssa. Saatamme tarvita virallisen luvan, ennen kuin voimme korjata sen. Se, mitä teemme, vaikuttaa naapuriinkin."

Sexton irvistää. "Voihan vittu. Meillä ei ole varaa vetää asiaajajia mukaan. Millainen ongelma?"

"He alkoivat poistaa rappausta, jotta voisivat vetää sinne uuden kaapeloinnin, mutta osa tiiliseinästä on aika pahassa kunnossa. Luoja yksin tietää, milloin rouva Pardew kävi siellä viimeksi."

"Typerä vanha akka", Sexton mutisee, ja Knight päättää jättää sen huomiotta. Työ on hänelle hyvin tuottoisa.

"Joka tapauksessa", hän jatkaa, "pelkäänpä, että eräs nuorista miehistä ei huomannut riittävän nopeasti, mitä hänellä oli edes-

sään. Mutta älkää huoliko, hoidamme rakennesuunnittelijan tänne huomenna –”

Sexton työntyy jo hänen ohitseen. ”Anna kun minä katson itse.”

Kellarin portaikon hehkulamppu välkkyi himmeästi, kun he laskeutuvat alas. Koko paikka lemuu homeelle.

”Katso mihin astut”, Knight sanoo. ”Jotkut portaista eivät ole turvallisia. Täällä pimeässä saattaisi helposti taittaa niskansa.”

”Onko sinulla taskulamppua?” Sexton huutaa pari metriä edestäpäin. ”En näe nenääni pidemmälle.”

Knight ojentaa hänelle lampun, ja Sexton napauttaa sen päälle. Hän huomaa ongelman välittömästi. Maali hilseilee siitä, mitä on jäljellä kellastuneesta rappauksesta, ja sen alla suurin osa tiilistä murenee kuivan, harmaan homeen alla. Lattiasta kattoon ulottuva halkeama on hänen sormensa levyinen. Sitä ei ollut siellä ennen.

”Hemmetti. Pitääkö meidän pönkittää koko talo altapäin? Kuinka tämä on voinut jäädä kuntotarkastajalta huomaamatta?”

Knight näyttää anteeksipyytävältä. ”Rouva Pardew’lla oli kaappeja koko seinän mitalta. Hän ei olisi mitenkään päässyt niiden taakse.”

”Ja ennen kaikkea, kuinka kukaan ei tarkkaillut sitä typerystä, joka repi paloja irti minun vitun seinästäni...”

Hän ottaa yhden rakennusmiehen työkaluista lattialta ja alkaa tökkiä tiiliä. Arkkitehti astuu eteenpäin. ”Teinä minä en todellakaan tekisi tuota –”

Ensin putoaa yksi tiili, sitten toinen, ja sen jälkeen köntti muuria putoaa ja rysähtää pölyksi heidän jalkoihinsa. Tällä kertaa Sextonin kengät eivät välty sotkulta, mutta hän ei huomaa sitä. Hän tuijottaa suu auki seinää.

Siinä on reikä, ehkä viisi senttiä halkaisijaltaan. Ja sen takana, hämärässä, häämöttävät kasvat.

* * *

St. Aldaten poliisiasemalla rikosylikonstaapeli Gareth Quinn juo jo toista kahvimukillistaan ja syö kolmatta paahtoleipäänsä kallis solmio heitetynä olan ylitse, jotta siihen ei putoilisi muruja. Kallis solmio, joka sopii yhteen kalliin puvun sekä häntä ympäröivän auran kanssa, joka kertoo käyttäjänsä olevan hie-
man liian fiksu tavalliseksi partiopoliisiksi. Ja tarpeetonta sanoakaan, mutta sama pätee pukeutumiseenkin. Muuten rikospoliisin toimisto on puoliksi tyhjillään; vasta Chris Gislingham ja Verity Everett ovat ehtineet saapua paikalle hänen lisäkseen. Tiimillä ei ole isompaa tapausta tutkittavana tällä hetkellä, ja rikoskomisario Fawley on koko päivän konferenssissa, joten he saavat nauttia harvinaisesta leppoisasta, pitkstä aamusta, jota seuraa aina yhtä kiehtova ajatus paperihommien ajan tasalle saattamisesta.

Hiljainen hetki. Pöly leijailee säleiden raoista siivilöityvässä auringonvalossa, Quinn kahistelee sanomalehteään, kahvi tuoksuu. Ja samassa puhelin soi. Kello on 9.17.

Quinn ojentaa kätensä ja vastaa. ”Rikospoliisi.” Sitten: ”Hitto. Oletko varma?”

Gislingham ja Everett nostavat katseensa. Gislinghamia kuvailaan aina ”jykeväksi” ja ”vakaaksi”, eikä ainoastaan siitä syystä, että hän on hieman pyöreä vyötäröltä. Gislingham – toisin kuin Quinn – ei ole päässyt etenemään rikosylikonstaapeliksi, ja ikänsä vuoksi tuskin enää pääsekään. Sen perusteella häntä ei kuitenkaan kannata tuomita. Jokaisessa rikospoliisin ryhmässä on oltava yksi Gislingham, ja jos on hukkumaisillaan, juuri hänet haluaa köyden toiseen päähän. Everett on toinen, jota ei kannata tuomita ulkonäön perusteella: hän ehkä näyttää samalta kuin neiti Marple todennäköisesti näytti kolmekymmentäviisivuotiaana, mutta hän on aivan yhtä

periksiantamaton. Tai kuten Gislingham asian ilmaisee, Ev oli taastusti vihikoira edellisessä elämässään.

Quinn puhuu yhä puhelimeen. ”Eikä naapurista varmasti tulla avaamaan? Hyvä on. Ei, me tulemme. Kerro partiolle, että tapamme heidät siellä, ja varmista, että he ottavat mukaansa ainakin yhden naispoliisin.”

Gislingham ottaa jo takkiaan. Quinn laskee puhelimen kädettään ja puraisee viimeisen palan paahtoleivästään samalla kun nousee seisomaan. ”Se oli keskus. Joku soitti Frampton Roadilta ja väitti, että naapurin kellarissa on tyttö.”

”Kellarissa?” Everett toistaa silmät pyöristyen.

”Joku kaatoi vahingossa seinän. Talossa asuu vanha mies, ilmeisesti. Mutta häntä ei saada avaamaan ovea.”

”Voi vittu.”

”Jep. Sepä se.”

Kun he pysähtyvät talon eteen, väkeä alkaa jo kerääntyä paikalle. Osa on selvästi numero 31:n rakennusmiehiä, jotka iloitsevat kaikista työnteon jatkamisen estävistä syistä, joista ei saa lisää lokaa nis-kaan Sextonilta. Toiset ovat luultavasti naapureita, ja lisäksi paikalla on joukko juhlijoita kukkahatuissa ja oluttölkit käsissään ja jotka näyttävät olevan huomattavan humalassa. Aavistuksen epätodellista ilmapiiriä ei heikennä yhtään aidon kokoinen muovilehmä, joka on vedetty reunakiveykselle ja kiedottu kukalliseen pöytäliinaan ja jonka sarviin on ripustettu narsisseja. Muutama morris-tanssija on aloittanut improvisoidun performanssin jalkakäytävällä.

”No johan on”, Gislingham sanoo Quinnin sammuttaessa auton moottorin. ”Voisikohan heitä sakottaa tuon luvattomasta pysäköimisestä?”

He nousevat autosta ja kävelevät tien ylitse juuri, kun kaksi partioautoa pysähtyy toiselle puolelle. Yksi yleisön joukos-

sa seisovista naisista vislaa Quinnille ja purskahtaa nauruun, kun tämä kääntyy katsomaan. Kolme autoista nousevaa univormupukuista poliisia liittyy heidän seuraansa. Yhdellä on mukanaan muurinmurtaaja; poliisi on Erica Somer. Gislingham panee merkille, kuinka he vilkaisevat toisiaan Quinin kanssa, ja näkee hymyn naisen silmissä, kun mies nolostuu. Vai sillä laila, Gislingham ajattelee. Hän oli jo epäillytkin, että noilla kahdella on jonkinlaista vispilänkauppaa. Kuten hän sanoi Janetille eräänä iltana, hän on tavoittanut heidät yhdessä kahviautomaatilta aivan liian monta kertaa, jotta se olisi voinut olla sattumaa. Kukapa Quinniä voisi siitä syyttääkään – Somer on kaunis ilmestys, univormussa ja työkengissäkin. Hän vain toivoo, että nainen ei odota liikojia: jos Quinn olisi koira, häntä ei nimettäisi Fidoksi.

”Tiedetäänkö tässä asuvan vanhuksen nimeä?” Quinn kysyy.

”Herra William Harper, sir”, Somer kertoo. ”Kutsuimme ensihoitajat paikalle siltä varalta, että siellä todella on tyttö.”

”Hitto soikoon, minä tiedän, mitä näin.”

Quinn kääntyy. Mies puvussa, jollaisen Quinn ostaisi, jos hänellä olisi varaa. Kapea malli, satiinisidosta ja purppuranpunainen satiinivuori, joka loistaa yhdessä purppuranpunaisen ruutupaidan ja vaaleanpunatäplikkään solmion kanssa. Ilmiselvästi Citystä. Ja hyvin kiukkuinen.

”Kuinka kauan tässä vielä menee? Minulla on tapaaminen lakimieheni kanssa kolmelta, ja jos ruuhka on yhtä paha kuin tullessani –”

”Anteeksi, sir, te olette...?”

”Mark Sexton. Naapuritalosta – minä omistan sen.”

”Eli te siis soititte meille?”

”Kyllä, se olin minä. Olin kellarissa arkkitehtini kanssa, ja osa seinästä antoi periksi. Siellä on tyttö. Tiedän mitä näin, ja, toisin

kuin tämä roskajoukko, minä en ole kännissä. Kysykää vaikka Knightilta – hänkin näki sen.”

”Aivan”, Quinn sanoo ja viittoo muurinmurtajaa pitelevän poliisin ovelle. ”Pannaan toimeksi. Ja pistäkää ojennukseen tuo väkijoukko jalkakäytävällä. Tämähän on kuin suoraan *Wicker Manista*.”

Quinnin siirtyessä kauemmas Sexton huutaa hänen peräänsä. ”Hei, entä minun rakennusmieheni? Milloin he pääsevät takaisin hommiin?”

Quinn ei ole kuulevinaan, mutta kun Gislingham kulkee Sextonin ohitse, hän taputtaa tätä olkapäälle. ”Sori, kaveri”, hän sanoo iloisesti, ”sen upean remontin on nyt vain odotettava.”

Rappusilla Quinn jyskyttää oveen. ”Herra Harper! Thames Valleyn poliisista. Jos olette siellä, olkaa hyvä ja tulkaa avaamaan ovi, tai meidän on pakko murtaa se auki.”

Hiljaisuus.

”Selvä”, Quinn toteaa ja nyökkää univormupukuiselle poliisille. ”Anna mennä.”

Ovi on jyrkevämpää tekoa kuin miltä se näyttää, kun ottaa huomioon muun talon kunnon, mutta puu saranoiden ympärillä säilytty kolmannella iskulla. Joku yleisössä hurraa hiprakassa, ja loput työntyvät eteenpäin ja yrittävät nähdä paremmin.

Quinn ja Gislingham menevät sisään ja sulkevat oven perässään.

Talon sisällä kaikki on hiljaista. He kuulevat yhä morris-tanssijoiden kellot, ja kärpäset surisevat tunkkaisessa ilmassa. Paikkaa ei selvästikään ole sisustettu vuosikymmeniin; tapetti irtoaa seinistä, ja pullottavat katot ovat ruskeiden läikkien tahraamat. Lattialla on avonaisia sanomalehtiä.

Quinn siirtyy hitaasti käytävää pitkin eteenpäin, vanhat lanlut narisevat, kengät kahisevat paperilla. ”Onko täällä ketään? Herra Harper? Täällä on poliisi.”

Sitten hän kuulee sen. Uikutuksen. Läheltä. Hän seisautuu hetkeksi, yrittää paikantaa, mistä ääni tulee, syöksyy sitten eteenpäin ja heilauttaa portaiden alla olevan oven auki.

Vessanpytyllä istuu vanha mies pelkkään liiviin pukeutuneena. Karkeat, mustat hiustupot liimautuvat hänen päänahkaansa ja olkapäihinsä. Hänen alushousunsa ovat nilkoissa, ja penis ja kivekset roikkuvat velttoina jalkojen välissä. Hän vetäytyy kauemmas Quinnistä, yhä mutisten, luisevien sormien puristaessa vessanpytyn reunaa. Hän on saastainen, ja lattialla on paskaa.

Somer huutaa ovelta. ”Rikosylikonstaapeli Quinn? Ensihoito on täällä, jos tarvitset.”

”Luojan kiitos – kutsuisitko heidät tänne?”

Somer väistää ja päästää kaksi miestä vihreissä haalareissa ovesta sisään. Toinen heistä kyykistyy vanhuksen eteen. ”Herra Harper? Olkaa ihan rauhassa. Katsotaanpa teitä vähän.”

Quinn viittoo Gislinghamille, ja he perääntyvät keittiön suuntaan.

Gislingham viheltää oven heilahtaessa auki.

”Soittakaa museoon.”

Ikivanha kaasuhella, 1970-luvun ruskeaoranssi laatoitus, teräsallas. Laminaattipöytä ympärillään neljä eriparista tuolia. Ja joka ainoalla tasolla vino pino likaisia astioita, tyhjiä olutpulloja ja puoliksi syötyjä purkkiruokia, jotka kuhisevat karpäsiä. Kaikki ikkunat ovat kiinni, ja linoleumi heidän jalkojensa alla tarttuu heidän kenkiinsä. Huoneessa on helmiverholla peitetty lasiovi, joka avautuu viherhuoneeseen, ja toinen ovi, joka varmaankin johtaa kellariin. Se on lukittu, mutta naulassa roikkuu avainnippu. Gislingham nappaa avaimet, sormeilee niitä ja kolmannella yrityksellä löytää sen, joka käy lukkoon, mutta vaikka avain on ruosteessa, se kääntyy jumittamatta. Hän vetää oven auki ja napsauttaa valot päälle, astuu sitten sivuun ja päästää Quinin

edellään alas. He astelevat hitaasti alas, porras portaalta, loisteputken säristessä heidän päidensä yllä.

”Huhuu? Onko täällä ketään?”

Valo on himmeä, mutta valaisee riittävästi. Kellari on tyhjä. Pahvilaatikoita, mustia jätösäkkejä, vanha lampunjalka, peltiamme täynnä roinaa. Ei muuta.

He seisovat siinä tuijottaen toisiaan, sydämet hakaten niin lujaa, että he kuulevat tuskin mitään. Sitten: ”Mikä tuo oli?” Gislingham kuiskaa. ”Kuulostaa raapimiselta. Rottia ehkä?”

Quinn hätkähtää tahtomattaan ja vilkuilee lattiaa jalkojensa alla; jos hän ei jotakin voi sietää, niin niitä pahuksen rottia.

Gislingham katselee jälleen ympärilleen silmiensä totutellesa pimeään ja manaa mielessään sitä, ettei ottanut taskulamppua autosta. ”Mikä tuo on?”

Hän työntyy laatikoiden välistä ja tajuaa yhtäkkiä, että kellari on paljon suurempi kuin mitä he ovat luulleet.

”Quinn – täällä on toinenkin ovi. Autatko vähän?”

Hän kokeilee ovea, mutta se ei liikahdakaan. Yläosassa on salpa, ja Quinn onnistuu lopulta nykäisemään sen auki, mutta ovi ei vieläkään hievahda.

”Se on varmasti lukossa”, Gislingham sanoo.

”Onko sinulla vielä ne avaimet?”

On vielä hankalampaa löytää oikea avain puolihämärässä, mutta he onnistuvat. He painavat olkapäänsä ovea vasten, ja se kääntyy hitaasti eteenpäin, kunnes tulvahdus ilkeänhajuista ilmaa iskee vasten heidän kasvojaan ja heidän on nostettava kätensä suunsa eteen voidakseen kohdata lemun.

Nuori nainen makaa betonilattialla heidän jaloissaan, yllään polvista repeytyneet farkut ja räyhäinen neuletakki, joka on luultavasti ollut joskus keltainen. Hänen suunsa on auki ja silmät ovat kiinni. Iho on kalmankalpea kelmeässä loisteessa.

Huoneessa on vielä muutakin. Jotakin, johon mikään ei osannut valmistaa heitä etukäteen.

Istumassa naisen vieressä, repimässä hänen hiuksiaan. Lapsi.

* * *

Ja mitäkö minä olin tekemässä? Haluaisin kovasti sanoa, että jotakin urheaa ja vaikuttavaa, kuten yhteistyötä tiedustelupalvelun tai kansallisen turvallisuuden kanssa tai olleeni mukana terrorisminvastaisessa toiminnassa. Ankea totuus kuitenkin on, että olin koulutuksessa Warwickissa. ”Lähipoliisin työ 2000-luvulla”. Suunnattu kaikille komisarioista ylöspäin; voi meitä onnekkaita. PowerPoint-sulkeiset ja herätykset kukonlaulun aikaan saivat minut päätymään siihen tulokseen, että vappuaamun komennukselle joutuneet virkapukuiset olivat vetäneet huomattavasti pitemmän korren. Sitten sain puhelinsoiton. Ja heti sen perään kiukkuisen otsanrypistyksen virkaintoiselta kurssinjärjestäjältä, joka oli vaatimalla vaatinut meitä sulkemaan kännykät, ja äänekkään huokaisun, kun pujahdan ulos käytävään. Hän luultavasti pelkää, että en palaa enää.

”Tyttö vietiin John Radiin”, Quinn sanoo. ”Hän on aika pahassa jamassa. Hän ei ole selvästikään syönyt pitkiin aikoihin ja on pahasti kuivunut. Huoneessa oli yksi vesipullo, mutta luulen, että hän on antanut siitä suurimman osan lapselle. Lääkärit kertovat enemmän, kunhan saavat tutkittua hänet kunnolla.”

”Entä poika?”

”Ei puhu vieläkään mitään. Mutta... Luoja, hän ei voi olla paljon kahta vuotta vanhempi – mitä hän voisi meille edes kertoa? Raukka ei päästänyt minua tai Gisiä lähellekään, joten Somer meni hänen kanssaan ambulanssiin. Pidätimme Har-

perin paikan päällä, mutta kun yritimme saada hänet ulos talosta, hän alkoi potkia ja solvata meitä. Alzheimeria, arvelisin.”

”Minun ei varmaan tarvitse edes sanoa tätä, mutta jos Harper on haavoittuvassa tilassa oleva aikuinen, meidän on hoidettava kaikki täsmälleen lain kirjaimen mukaan.”

”Tiedän. Homma on jo hoidossa. Soitin sosiaalitoimelle. Enkä vain hänen vuokseen. Se poikakin tulee tarvitsemaan apua.”

Linjalle laskeutuu hiljaisuus, ja uskon meidän molempien ajattelevan samaa.

On hyvin mahdollista, että kyseessä on lapsi, joka ei tiedä muusta – joka syntyi siellä. Pimeydessä.

”Okei”, ilmoitan. ”Minä lähdän tulemaan välittömästi. Olen siellä puoleenpäivään mennessä.”

* * *

BBC Midlands tänään

Maanantaina 1. toukokuuta 2017 | päivitetty viimeksi klo 11.21

TUOREIMMAT: Tyttö ja taaperoikäinen lapsi löydetty kellarista Pohjois-Oxfordissa

Olemme saaneet suuren määrän ilmoituksia nuoren naisen ja pienen lapsen, jonka uskotaan olevan hänen poikansa, löytymisestä Pohjois-Oxfordissa Frampton Roadilla sijaitsevan talon kellarista. Naapuritalossa on käynnissä rakennustyöt, mikä ilmeisesti johti kellariin lukitun tytön löytymiseen. Tytön nimeä ei ole paljastettu, eikä Thames Valleyn poliisi ole vielä antanut asiasta lausuntoa.

Kerromme asiasta lisää, kun saamme lisätietoja.

Kello 11.27 Kidlingtonin todistajainhuoneessa Gislingham tarkkailee Harperia videolinkin kautta. Nyt mies on pukeutunut paitaan ja housuihin ja istua kyyhöttää sohvalla. Hänen vieressään tuolilla istuu sosiaalityöntekijä ja puhuu hänelle painokkaasti, ja nainen mielenterveyspalvelujen puolelta tarkkailee häntä muuttaman metrin päästä. Harper vaikuttaa levottomalta – hän vaihtelee asentoa, pomputtaa toista jalkaansa ylös alas – mutta hänes-tä huomaa, äänet mykistettynäkin, että hän ymmärtää tilanteen. Ainakin toistaiseksi.

Harper silmäilee sosiaalityöntekijää ärtyneesti, huijaa hänen sanoilleen jäykällä ja kuihtuneella kädellä.

Ovi avautuu, ja Gislingham kääntyy ja näkee Quinin, joka tulee hänen luokseen, heittää kansion pöydälle ja nojautuu pöytää vasten. ”Everett meni suoraan sairaalaan, joten hän haastattelee tyttöä heti, kun lääkärit antavat luvan. Eric...” Hän punastuu. ”Konstaapeli Somer palasi Frampton Roadille johtamaan ovelta ovelle -kyselyjä. Ja Challow meni rikospaikkatutkijoiden mukaan.”

Hän kirjoittaa jotakin muistiin kansioon ja työntää kynän korpansa taakse. Kuten hänellä on tapana. Sitten hän nyökkää kohti näyttöä. ”Onko vielä mitään?”

Gislingham pudistaa päätään. ”Hänen sosiaalityöntekijänsä on ollut siellä puoli tuntia. Nimi on Ross, Derek Ross. Olen varma, että olen törmännyt häneen joskus aiemminkin. Mitään uutta Fawleysta? Milloin hän on tulossa?”

Quinn vilkaisee kelloaan. ”Kahdentoista maissa. Mutta hän käski meidän aloittaa jo, jos se sopii lääkärille ja sosiaalitoimelle. Asianajajakin on tulossa. Sosiaalityöntekijä suojaa nahkansa. Eipä häntä kai siitä voi syyttääkään.”

”Pelaa varman päälle”, Gislingham toteaa kuivasti. ”Mutta heidän mielestään häntä voi kuulustella?”

”Hänellä on kuulemma selväjärkisiä ajanjaksoja, ja voimme kuulustella häntä silloin, mutta jos hänen ajatuksensa alkavat lip-sua, meidän on peräänyttävä.”

Gislingham tuijottaa ruutua hetken. Vanhuksen leukaa pitkin valuu sylkivana; se on ollut siinä ainakin kymmenen minuuttia, mutta hän ei ole pyyhkinyt sitä pois. ”Uskotko sinä, että hän teki sen? Että hän edes kykenisi siihen?”

Quinnin ilme on synkkä. ”Jos se poika todella syntyi siellä alhaalla, niin kyllä uskon, olen aivan varma. Tiedän, että Harper näyttää sääliittävältä nyt, mutta kaksi tai kolme vuotta sitten? Hän on saattanut olla aivan toinen mies. Ja se mies teki sen rikoksen – ei tuo surkea äijäparka tuolla.”

Gislinghamia värisyttää, vaikka huone on tukahduttavan kuuma, ja Quinn vilkaisee häntä. ”Mitä? Kävelikö joku hautasi yli?”

”Minä vain mietin. Hänestä ei tullut tuollaista hetkessä. Tätä on kestänyt kuukausia. Vuosia jopa. Eikä tyttö ole tiennyt mitään. Siis että miehen mieli alkoi pettää. Hän on ansassa siellä alhaalla, poissa näkyvistä – mies alkoi varmaan jo unohtaa, että tyttö edes oli siellä. Ensinnäkin ruoka alkaa loppua, sitten vesi... Tytön on ajateltava lastaan. Ja vaikka hän kuinka huutaa, vanhus ei kuule...”

Quinn pudistelee päätään. ”Luoja. Ehdimme paikalle juuri ajoissa.”

Näytöllä Derek Ross nousee seisomaan ja siirtyy pois kuvasta. Hetkeä myöhemmin todistajainhuoneen ovi avautuu, ja hän ilmestyy näkyviin.

Gislingham nousee seisomaan. ”Te siis olette hänen sosiaalityöntekijänsä?”

Ross nyökkää. ”Suunnilleen parin viimeisen vuoden ajalta.”

”Eli tiesitte dementiasta?”

”Hän sai virallisen diagnoosin pari kuukautta sitten, mutta se on varmasti kehittynyt jo paljon kauemmin. Tiedätte kuitenkin yhtä hyvin kuin minäkin, kuinka ennalta arvaamaton se on, kuinka se etenee sykäyksittäin. Viime aikoina olen ollut huolissani, että etenemisivauhti on alkanut kiihtyä. Hän on kaatuillut ja poltti itsensä kaasuliedellä noin vuosi taaksepäin.”

”Ja hän on alkanut juoda. Sen haistaa hänestä.”

Ross vetää syvään henkeä. ”Kyllä. Siitä on tullut paha ongelma viime aikoina. Mutta minun on vaikea uskoa, että hän tekisi mitään tällaista – mitään näin kauheaa...”

Quinn ei ole vakuuttunut. ”Kukaan meistä ei tiedä, mihin todellisuudessa kykenee.”

”Mutta tuossa tilassa...”

”Kuulehan nyt”, Quinn sanoo; hänen ääneensä on hiipinyt kylmä sävy. ”Lääkärin mukaan voimme kuulustella herra Harperia, ja hän osaa asiansa. Mitä syytteisiin tulee, se on jo aivan toinen juttu, ja syyttäjällä on siihen sanansa sanottavana, jos ja kun pääsemme siihen vaiheeseen. Mutta siihen kellariin oli lukittu tyttö ja lapsi, ja meidän on *pakko* selvittää, kuinka he joutuivat sinne. Kai te sen ymmärrätte, herra Ross?”

Ross epäröi ja nyökkää sitten. ”Voinko olla mukana? Hän tuntee minut – siitä saattaa olla apua. Hän osaa olla vähän... hankala. Kuten tulette huomaamaan.”

”No niin”, Quinn sanoo kooten papereitaan.

Mieskolmikko lähtee kohti ovea, mutta Ross pysähtyy yhtäkkiä ja laskee kätensä Quinin käsivarrelle. ”Kohdelkaa häntä lempeästi.”

Quinn katsoo häntä ja kohottaa toista kulmaansa. ”Kuten hän kohteli sitä tyttöä?”

* * *

Isabel Fieldingin kuulustelu osoitteessa 17 Frampton Road, Oxford
1. toukokuuta 2017, klo 11.15
Kuulustelijana toimii konstaapeli E. Somer

ES: Kauanko olette asunut täällä, rouva Fielding?

IF: Vasta pari vuotta. Tämä on collegen omistamia asuntoja. Mieheni on opettajana Wadhamissa.

ES: Eli te tunnette herra Harperin? Vanhan herran, joka asuu numerossa 33?

IF: No, en sanottavasti. Pian sen jälkeen, kun muutimme tänne, hän tuli käymään melko kiihdyksissä ja kysyi, olimmeko nähneet hänen autonsa suojapeitettä. Se oli ilmeisesti kadonnut. Se tuntui aika kummalliselta, koska hän tuskin on menossa sillä mihinkään. Mutta ajattelimme, että hän oli vain vähän, no, omalaatuinen. Sitä on liikkeellä. Täälläpäin siis. Runsaasti ”omalaatuisia” henkilöitä. Osa oli aikoinaan ihan akateemikkojakin, joten he ovat asuneet täällä vuosikymmeniä. Monet heistä varmaankin pääsevät purppuran ja kissojen vaiheeseen ja antavat vain mennä.

ES: ”Purppuran ja kissojen”?

IF: Niin kuin siinä runossa. ”Kun vanhenen, aion pukeutua purppuraan”, vai mikä sen nimi oli. Kun tulee ikään, jossa ei vain yksinkertaisesti enää välitä.

ES: Ja herra Harper – hän ei välittänyt?

IF: Hänet näki vaeltelemassa ympäriinsä. Puhumassa itseksensä. Kummallisissa vaatteissa. Lapaset kädessä heinäkuussa. Pyjamassa keskellä katua. Sen sellaista. Mutta hän on pohjimmiltaan ihan harmiton. [tauko] Anteeksi, se kuulosti väärältä. Tarkoitan vain, että...

ES: Ei huolta, rouva Fielding. Ymmärrän mitä tarkoitatte.

* * *

”Herra Harper, nimeni on rikoslykonstaapeli Gareth Quinn, ja kollegani tässä on rikoskonstaapeli Chris Gislingham. Tunnettekin jo Derek Rossin, ja tämä rouva tässä toimii asianajajananne.”

Nainen pöydän toisessa päässä nostaa hetkeksi katseensa, mutta Harper ei reagoi. Hän ei vaikuta edes huomanneen asianajajansa läsnäoloa.

”Herra Harper, teidät pidätettiin kello 10.15 tänä aamuna epäiltyinä kidnappauksesta ja vapaudenriistosta. Teille luettiin oikeutenne, ja ne selvennettiin teille, ja te sanoitte ymmärtäneenne ne. Pidämme nyt virallisen kuulustelun, joka nauhoitetaan.”

”Se tarkoittaa, että he kuvaavat tämän, Bill”, Ross sanoo. ”Ymmärrätkö?”

Vanhuksen silmät siristyvät. ”Totta kai ymmärrän. En minä mikään idiootti ole. Ja se on *tohtori* Harper sinulle, poika.”

Quinn katsahtaa Rossia, joka nyökkää. ”Tohtori Harper toimi opettajana Birminghamin yliopistossa vuoteen 1998 saakka. Sosiologiaa.”

Gislingham näkee Quinnin punehtuvan hieman; jo kolmesti saman aamun aikana, se on varmasti jonkin sortin ennätys.

Quinn napauttaa kansionsa auki. ”Käsittäakseni olette asunut nykyisessä osoitteessanne vuodesta 1976 asti? Vaikka kävitte toisessa Birminghamissa?”

Harper katsoo Quinniä kuin tämä esittäisi tarkoituksella type-rää. ”Birmingham on pelkkä rotankolo.”

”Ja muutitte tänne vuonna 1976?”

”Ja paskat. 11. joulukuuta 1975”, Harper sanoo. ”Vaimoni syntymäpäivänä.”

”Tohtori Harperin ensimmäinen vaimo kuoli vuonna 1999”, Ross sanoo nopeasti. ”Hän meni uusiin naimisiin vuonna 2001,

mutta valitettavasti toinen rouva Harper kuoli auto-onnettomuudessa vuonna 2010.”

”Typerä lehmä”, Harper sanoo kovaan ääneen. ”Äkäinen. Äkäinen kuin perseeseen ammuttu karhu.”

Ross vilkaisee nolona asianajajaa. ”Kuolinsyöntutkijan mukaan rouva Harperin veressä oli runsaasti alkoholia onnettomuuden tapahtuessa.”

”Onko herra Harperilla lapsia?”

Harper ojentaa kätensä ja naputtaa pöytää Quinin edessä. ”Puhu minulle, poika. Puhu *minulle*. Äläkä tuolle typerykselle.”

Quinn kääntyy häneen päin. ”No, onko teillä?”

Harper irvistää. ”Annie. Läski lehmä.”

Quinn ottaa kynänsä. ”Tyttärenne nimi on siis Annie?”

”Ei ole”, Ross keskeyttää. ”Bill sekoittaa asiat. Annie oli hänen naapurinsa talossa numero 48. Oikein miellyttävä rouva, ilmeisesti. Hänellä oli tapana piipahtaa katsomassa, että Billillä oli kaikki kunnossa, mutta sitten hän muutti Kanadaan vuonna 2014 ollakseen lähempänä poikaansa.”

”Haluaa skrapattaa, se typerä lehmä. Sanoin hänelle, että minulla ei ole semmoisia vekottimia kotonani.”

Quinn katsoo Rossia.

”Hän tarkoittaa ’skypettä’. Mutta Bill ei suostu käyttämään tietokonetta, joten siitä ei tullut mitään.”

”Eikä muuta perhettä ole?”

Ross katsoo ilmeettömänä. ”Ei minun tietääkseni.”

* * *

”Hänellä on kyllä poika – mutta en millään muista pojan nimeä.”

Somer seisoo talon numero 7 kynnyksellä, on seissyt siinä viimeiset viisitoista minuuttia. Hän toivoo jo, että olisi tarttunut tar-